

Rozsudek Nejvyššího soudu SSR ze dne 19.04.1974, sp. zn. 5 Tz 41/74, ECLI:CZ:NS:1974:5.TZ.41.1974.1

Číslo: 46/1974

Právní věta: I. Ak odsudzuje súd obzvlášť nebezpečného recidivistu na nepodmienečný trest odňatia slobody, musí mu uložiť ochranný dohľad podľa § 4 odst. 1 zák. č. 44/1973 Zb. aj vtedy, keď ho odsudzuje za trestný čin spáchaný pred 1. júlom 1973. Za podmienok § 4 odst. 2 cit. zák. môže súd uložiť ochranný dohľad i vtedy, keď ide o úmyselný trestný čin alebo úmyselný prečin spáchaný pred 1. júlom 1973.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 19.04.1974

Spisová značka: 5 Tz 41/74

Číslo rozhodnutí: 46

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Ochranný dohled, Působnost trestních předpisů časová, Recidiva zvlášť nebezpečná

Předpisy: 44/1973 Sb. § 4 odst. 1
§ 4 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 46/1974 sb. rozh.

I. Ak odsudzuje súd obzvlášť nebezpečného recidivistu na nepodmienečný trest odňatia slobody, musí mu uložiť ochranný dohľad podľa § 4 odst. 1 zák. č. 44/1973 Zb. aj vtedy, keď ho odsudzuje za trestný čin spáchaný pred 1. júlom 1973. Za podmienok § 4 odst. 2 cit. zák. môže súd uložiť ochranný dohľad i vtedy, keď ide o úmyselný trestný čin alebo úmyselný prečin spáchaný pred 1. júlom 1973.

II. Ochranný dohľad je druhom ochranného opatrenia (§ 71 odst. 1 Tr. zák.). Keďže zákaz reformácie in peius (§ 259 odst. 4 Tr. por.) sa vzťahuje len na trest, odvolací súd môže chybu súdu prvého stupňa spočívajúcu v neuložení ochranného dohľadu napraviť aj vtedy, keď prokurátor nepodal odvolanie v neprospech obvineného.

(Rozsudok Najvyššieho súdu SSR z 19. apríla 1974 sp. zn. [5 Tz 41/74](#).)

Najvyšší súd SSR na základe sťažnosti pre porušenie zákona, ktorú podal minister spravodlivosti SSR v neprospech obvineného F. S., zrušil uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 23. októbra 1973 sp.

zn. 2 To 495/73, ako aj rozsudok Okresného súdu v Topolčanoch zo 6. augusta 1973 sp. zn. 8 T 189/73 vo výroku o treste a Okresnému súdu v Topolčanoch prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Z odôvodnenia:

Rozsudkom Okresného súdu v Topolčanoch zo 6. augusta 1973 sp. zn. 8 T 189/73 bol obvinený F. S. uznaný za vinného ako obzvlášť nebezpečný recidivista z trestného činu krádeže podľa § 41 písm. b) a § 247 odst. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že 12. decembra 1972 asi o 18.00 hod. v reštaurácii Vtáčnik v Partizánskom odcudzil jednu nákupnú tašku, v ktorej bola saláma, masť, múka a pol litra rumu, všetko v hodnote asi 200 Kčs. Za to mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 rokov so zaradením do druhej nápravnovýchovej skupiny.

Krajský súd v Bratislave uznesením z 23. októbra 1973 sp. zn. 2 To 495/73 odvolanie obvineného F. S. zamietol.

Proti týmto rozhodnutiam podal minister spravodlivosti SSR v lehote uvedenej v § 272 Tr. por. sťažnosť pre porušenie zákona, v ktorej vytýkala, že okresný súd a potom aj krajský súd porušili zákon tým, že obvineného ako obzvlášť nebezpečného recidivistu zaradili pre výkon trestu len do druhej nápravnovýchovej skupiny a že neuložili ochranný dohľad podľa zákona č. 44/1973 Zb.

Minister spravodlivosti SSR navrhol urobiť nápravu.

Najvyšší súd SSR preskúmal podľa § 267 odst. 1 Tr. por. na základe sťažnosti pre porušenie zákona správnosť všetkých výrokov napadnutého rozhodnutia, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že zákon bol porušený.

Po skutkovej stránke je rozsudok okresného súdu vo výroku o vine správny a zodpovedá výsledkom vykonaného dokazovania. Kvalifikácia konania obvineného je v súlade so zákonom.

Okresný súd urobil chybu v tom, že obvineného ako obzvlášť nebezpečného recidivistu nezaradil do tretej nápravnovýchovej skupiny podľa § 39a odst. 2 písm. c) Tr. zák. a neuložil mu ochranný dohľad podľa § 4 odst. 1 zákona č. 44/1973 Zb.

Podľa § 39a odst. 2 písm. c) Tr. zák. súd zaradí páchatela do tretej nápravnovýchovej skupiny, ak mu ukladá trest ako obzvlášť nebezpečnému recidivistovi alebo trest za niektorý z trestných činov uvedených v § 62 Tr. zák. Keď okresný súd obvineného uznal za vinného ako obzvlášť nebezpečného recidivistu podľa § 41 písm. b) Tr. zák., mal ho zaradiť pre výkon trestu odňatia slobody do tretej nápravnovýchovej skupiny. Trestný zákon v odseku 3 citovaného ustanovenia umožňuje súdu, aby pri určení spôsobu výkonu trestu postupoval individuálne a zaradil páchatela do inej nápravnovýchovej skupiny, než do ktorej by mal byť zaradený podľa odseku 2, ak je so zreteľom na závažnosť spáchaného trestného činu, stupeň a povahu narušenia páchatela toho názoru, že jeho náprava a prevýchova bude v inej skupine lepšie zaručená. Princíp individualizácie trestného postihu vyžaduje, aby súd posúdil vždy zaradenie páchatela aj z hľadiska odseku 3 citovaného ustanovenia, pravda, predovšetkým musí mať podklady pre zistenie, že prevýchova páchatela sa dosiahne aj v miernejšej skupine. Obvinený bol už sedem ráz trestaný za trestné činy krádeže. Pritom v mieste svojho bydliska nemá dobrú povesť. Je ženatý a o rodinu sa nestará. Často a vo veľkej miere požíva liehové nápoje, pod vplyvom ktorých sa dopúšťal rôznych výtržností. Pri zaradovaní menovaného do výkonu trestu sa malo prihliadať na uvedené skutočnosti a posúdiť, v ktorej skupine bude lepšie zaručená prevýchova obvineného. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti, ako aj na to, že výkon trestu v druhej nápravnovýchovej skupine na obvineného predtým nemal vplyv. Najvyšší súd SSR je toho názoru, že jeho prevýchova bude zaručená len v najprísnejšej nápravnovýchovej skupine.

Najvyšší súd SSR poukazuje aj na ďalšiu chybu. Podľa § 4 odst. 1 zákona č. 44/1973 Zb. súd uloží ochranný dohľad tomu páchatelovi, ktorého odsudzuje ako obzvlášť nebezpečného recidivistu na nepodmienečný trest odňatia slobody. Teda uloženie spomínaného opatrenia je v takomto prípade obligatórne. Keď okresný súd tak nepostupoval, porušil zákon aj v citovanom ustanovení.

Nesprávne postupoval aj krajský súd, keď uvedenú chybu nenapravil. Skutočnosť, že odvolanie proti rozsudku okresného súdu podal iba obvinený F. S., nebránila totiž odvolaciemu súdu napraviť chybu súdu prvého stupňa a uložiť obvinenému ochranný dohľad podľa § 4 odst. 1 zákona č. 44/1973 Zb. Ochranný dohľad je druhom ochranného opatrenia (§ 71 odst. 1 Tr. zák.), a keďže zákaz reformácie in peius (§ 259 odst. 4 Tr. por.) sa vzťahuje len na trest, odvolaciemu súdu nebránila v náprave tejto chyby skutočnosť, že prokurátor nepodal proti rozsudku okresného súdu odvolanie v neprospech obvineného.

Na povinnosti uložiť obvinenému ochranný dohľad nemení nič ani to, že obvinený F. S. spáchal trestný čin krádeže pred 1. júlom 1973, t. j. pred tým, ako nadobudol účinnosť zákon č. 44/1973 Zb. o ochrannom dohlade. Ustanovenie § 16 odst. 3 Tr. zák. totiž výslovne stanoví, že o ochrannom opatrení sa rozhoduje vždy podľa zákona účinného v čase, keď sa o ochrannom opatrení rozhoduje. V dôsledku toho súdom nič nebránilo, aby v súlade s ustanovením § 4 odst. 1 zákona č. 44/1973 Zb. uložili obvinenému F. S. ochranný dohľad.